

הבית – דיור מגן

המשפחה כעמוד חוסן

חנן בולר¹

פעילות ראשונה: תופסים קו – תופסים כיוון

אוכלוסיית היעד: כיתות ט'–י' | מספר המשתתפים המומלץ: 30 | זמן: שיעור אחד
ציוד נדרש: מחשב, מקרן, מסך ורמקולים; לוח וטושים, כרטיסים, מכתב מודפס.

רציונל

פעמים רבות אנו מרגישים צורך לשתף את הקרובים לנו – בני המשפחה – בקושי שאנו חווים או באתגר מיוחד שאנו מתמודדים עימו. צריכים – אבל נעצרים. מדוע? לפעמים אנו מרגישים שאיננו מוצאים את המילים הנכונות, ולפעמים אנו חוששים להעיק או להפריע.

ויש שאנו מתקשים בהבנת הצורך הזה שמפעם בנו: איננו יודעים לכנותו בשם, ולכן אנו חושבים שמטעות בידנו ורק נדמה לנו שאנו חשים צורך, ולמעשה אין צורך כזה. חשוב לדעת שהצורך הזה הוא צורך בסיסי של בני האדם – הן של המבקש לשתף הן של אוהביו שרוצים להצטרף אליו בקושי ולנסות לעזור לו למצוא פתרון טוב. לכן חשוב לתת במה לכוח השיתוף, ולא לבטלו.

מטרות

1. פיתוח היכולת של התלמידים לשקף לעצמם את הצורך בשיתוף;
2. פיתוח ההבנה שהשיתוף הוא צורך הדדי – הן של הזקוק לסיוע והן של בני משפחתו הרוצים בכל ליבם לסייע לו!

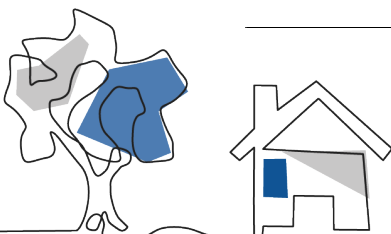
מהלך ההפעלה

שלב ראשון

משחק "תופסים קו"

הכיתה תתחלק ל-2 קבוצות. נכין מראש כרטיסים שעליהם כתובים ביטויים הלקוחים מעולם הבית והמשפחה (הביטויים מובאים בנספח) – העומדים במוקד היחידה.

1. מורה להיסטוריה, ספרות ואזרחות, יועץ חינוכי בישיבת "אהבת ישראל", רמת בית שמש.

לכל קבוצה, בתורה, תוקצב דקה אחת. אחד מחברי הקבוצה יעמוד מול יתר חבריו. אנחנו נעמוד מאחורי הקבוצה ופנינו לאותו הכיוון. נרים כרטיס אחד. החבר שעומד מול הקבוצה יראה את הביטוי הכתוב עליו (חבריו – לא) וינסה לבטא אותו בציור על הלוח (אסור לו לכתוב מילים, ואסור לו לרמוז למשמעות בתנועות גוף והבעות פנים [פנטומימה]). הדרך היחידה המותרת – ציור).

חברי הקבוצה יצטרכו לפענח את הציור ולגלות את הביטוי.

אם חברי הקבוצה זיהו את הביטוי והזמן טרם אזל – נרים כרטיס נוסף. בחלוף דקה – הקבוצות מתחלפות, וחוזר חלילה. הקבוצה המנצחת היא הקבוצה שחבריה הצליחו לזהות ביטויים רבים יותר.

שלב שני

נקרא לפני המשתתפים מכתב שכתבה הנש סנש הי"ד לאחיה גיורא (אוקטובר 1939).

גיורא יקירי,

ידעתי שאמא שולחת לך את מכתבי, ובכל זאת הנני כותבת ישר אליך. כי כה רבים הדברים לכתוב עליהם, בראש ובראשונה אבקש ממך גיורא שלי, שאם גם לאמא אתה כותב על הדברים בייפוי מה, בבידוח מה, הרי לי עליך לכתוב בכנות על מצבך על חיך. ממכתבך הרגשתי שהנך גלמוד מאד, ידידי החיים שם אינם שמחים ביותר. הדבר הזה מובן מאד באווירת המלחמה. כתוב בתום לב על הכל, כי הרי ידעת, כמה אני מתעניינת בכך, ואולי ייטב גם לך, אם תאמר למישהו בלב שלם, מה מעשיך ומה מחשבותיך. רואה אתה: גם אותך מעסיקה מאד העובדה שאמא שרויה לבדה. יכול אתה לתאר לך כמה הרגשה זו מעיקה עלי. ובכל זאת גיורא שלי: גם אמא תשמח אם תישאר ותמשיך בלימודיך. הלא ידעת מה פשר השמחה הזאת. מה מאושרת הייתה אמא לו ראתה ולו גם לשעה קלה.

(מתוך: משה ברסלבסקי, חנה סנש – חייה שליחותה ומותה,

תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד, תשל"ג, עמ' 186)

שאלות לדיון

- ← מה חנה סנש מבקשת מאחיה לעשות?
- ← מדוע היא סוברת שאם ישתף אותה במחשבותיו "ייטב גם לו"?

שלב שלישי

שאלות לדיון

- ← מדוע אנשים חשים קושי לשתף במחשבות וברגשות אישיים?
- ← במה לדעתכם השיתוף עשוי לפגוע בהם?

סיכום

בפעילות זו למדנו ששיתוף אדם קרוב ברגשותינו עשוי להקל מעלינו את משא הקושי. התחושה שאיננו לבד והאדם שמקשיב לנו נמצא איתנו בנקודת הקושי – יש בה עזרה גדולה. רבים מאיתנו מתקשים לשתף (ובכל זאת לעיתים אנחנו שולחים רמזים ומצפים שהאחרים 'יבינו לבד'). הקושי יכול לנבוע מכמה סיבות: (א) בשיתוף אנחנו חושפים חולשות שלנו; (ב) לפעמים אנחנו חושבים לעצמנו: "ממילא זה לא יעזור" שכן אין לנו שום הבטחה שהאדם שנספר לו אכן ימצא פתרון. ייתכנו גם סיבות נוספות. חשוב לזכור שהשיתוף עצמו – יש בו תועלת. את הפסוק במשלי (יב, כה) "דִּאֲגָה בְּלֵב אִישׁ יִשְׁקָנָה",

פרשנים אחדים מציעים לקרוא: "דאגה בלב איש – ישיקנה": השיתוף והשיחה הם לעיתים הצעד הראשון לקראת הפתרון, ולא פעם הם הפתרון עצמו.

לא פעם אנו מתקשים להעביר מחשבה אל האחר. ניסינו לעשות זאת בעזרת ציור, וראינו דרך להעברת מחשבות במכתב. לעיתים אנחנו שוקעים במחשבות, בתחושות קשות, ולפעמים ייתכן שהצעד הפשוט – לומר, לדבר על הדברים – הוא הצעד המתבקש והמוצלח.

אצל חנה סנש ראינו כי אכפת לה מאחיה, ולכן היא מבקשת ממנו שישתף אותה בקשיים שלו. היא מבהירה לו שהדבר לא יעיק עליה, ואדרבה הוא ייטיב איתה, וכנראה גם איתו.

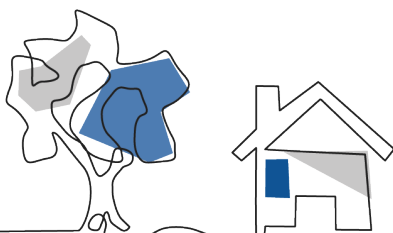
נספח

מושגים הקשורים למשפחה/לבית

1. אבינו שבשמיים	13. בית המשפט	25. בן מצווה
2. אם בית	14. בית המקדש	26. בני ישראל
3. אח חורג	15. בית כנסת	27. בת זוג
4. אחות מוסמכת	16. בית מזווה	28. בת מצווה
5. אחים לנשק	17. בית ספר	29. בת משפחה
6. אילן יוחסין	18. בית קפה	30. משפחות מילים
7. אימא אדמה	19. בית שאן	31. משפחת הזוחלים
8. אספת הורים	20. בית שמש	32. קרובת משפחה
9. בית אבות	21. בן בית	33. קשר דם
10. בית האבל	22. בן בכור	34. רפואת משפחה
11. בית האסורים	23. בן זוג	35. שערות סבתא
12. בית החלומות	24. בן זקונים	36. תרופות סבתא

ניבים הקשורים בבית/במשפחה

1. ביתי הוא מבצרי.
2. טוב שכן קרוב מאח רחוק.
3. התפוח לא נופל רחוק מהעץ.
4. אין לו אח ורע.
5. דם זה לא מים.
6. זה קורה במשפחות הכי טובות.
7. אב בחוכמה ורך בשנים.

פעילות שנייה: תמיד את הטוב ביותר

אוכלוסיית היעד: כיתות ט'–י"א | מספר המשתתפים המומלץ: 30
זמן: שיעור אחד | ציוד נדרש: מחשב, מקרן, מסך ורמקולים; מדרש מודפס.

רציונל

הרצון של הורים להיטיב לילדיהם, טבעי ואפילו קיומי. ואף על פי שהדבר מובן מאליו, משום מה אנו נוטים שלא להבחין בו ולשים לב להשפעתו על חיינו. הידיעה הברורה ש'ישנם האנשים האלה' שחפצים בטובתנו בלא שום תנאי (וזאת גם במקרים שבהם נדמה לנו שאמירות או מעשים שלהם אינם לטובתנו), עשויה למלא את האדם נחת ואופטימיות – הוא רצוי בעולם.

מטרות

1. הקניית כלים שיאפשרו לתלמידים הסתכלות בוגרת על הוריהם;
2. הבנה שבאופן טבעי וברוב המקרים מגמת ההורים להיטיב עם ילדיהם, ומשום כך הבית הוא עוגן חשוב בחיינו.

מהלך ההפעלה

שלב ראשון

שלב זה ייוחד לעיון במדרש. נחלק לתלמידים דפים שעליהם מודפס חלק מן המדרש (החלק שיינתן להם יסתיים במילים "שתי שמחות שבאו לי אתה מקללני?!").

בראשית רבה, פרשה נו, דרשה ד

רבן גמליאל אסיב ברתיא אמרה ליה: אבא, צלי עלי!

אמר לה: לא יהי לך מחזורי.

להכא ילדה בן זכר, אמרה ליה: אבא, צלי עלי!

אמר לה: לא ישלה ווי מפומך.

אמרה לו: אבא, שתי שמחות שבאו לי אתה מקללני!

אמר לה: תרתיהן צלוונן מן גו דאת הוויא, שלם בביתך לא יהי לך מחזורי להכא, ומן גו דהוי בריך קיים לא ישלה ווי מפומך,

ווי דלא שתי ברי! ווי דלא אכל ברי ווי דלא אזיל ברי לבי כנשתא!

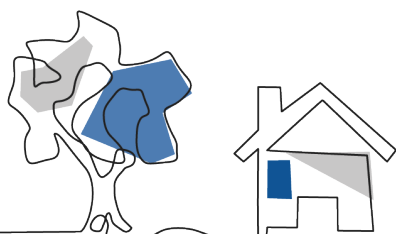
[תרגום חופשי:

רבן גמליאל השיא את בתו. ביקשה ממנו שיתפלל עליה.

אמר לה: "שלא תחזורי".

לאחר מכן ילדה בן זכר וביקשה ממנו: "אבא, התפלל עליי!"

אמר לה: "שלא תיפסק קריאת 'אוי' מפידך".

אמרה לו: "שתי שמחות באו לי ואתה מקללני?!"
אמר לה: "שתי תפילות בשבילך – יהיה לך שלום בבית ולכן לא תשובי לכאן. ומכך שבנך יתקיים לא יכלה 'אוי' מפיך – 'אוי' שלא שותה מספיק, 'אוי' שלא אוכל, 'אוי' שלא הולך לבית הכנסת...]
נבקש מן התלמידים לשער את המשך השיחה בין רבן גמליאל לבתו.

שלב שני

לאחר שהתלמידים יעלו השערות להמשך הדיאלוג, נלמד יחד את המשך הסיפור.

שאלות לדיון

- ← מה ניתן ללמוד על האבהות של רבן גמליאל?
 - ← נסו לאפיין את טיב הקשר בין רבן גמליאל לבתו.
- נשקף לתלמידים את מאפייני האבהות והקשר העולים מבין השיטין:
- ← בצמתים חשובים בחייה הבת מבקשת מאביה שיתפלל בעבורה. הדבר מלמד על קשר מיוחד ביניהם, על מחשבת הבת שלתפילת אביה כוח להשפיע על חייה ועל האמון שהיא נותנת בו שהוא 'יתגיים' למענה.
 - ← רבן גמליאל מנחיל לבתו חלק מסודות המשפחה: (א) חשיבות שלום הבית; (ב) הדאגה התמידית שניטעת בלב ההורים מהרגע שהם נעשים הורים ותפילתם התמידית לטובת ילדיהם ולהצלחתם, גם במקרים שבהם הילדים אינם מקבלים בשמחה את דבריהם (וגם כאשר נדמה להם ש'מחייבים' אותם לעשות דברים כנגד רצונם. למעשה אין מדובר ב'חויב' אלא בתפילת ההורה שהבן תמיד יצליח, שתמיד יוכל להיות שם עבורו. שיהיה שלום בבית, כל דבר יהיה במקומו הנכון).

שלב שלישי

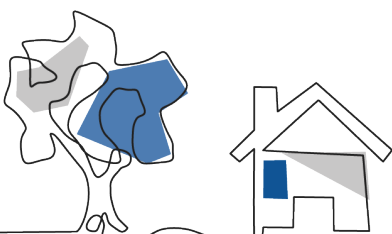
חשבו ושתפו בקבוצה מה הן הדאגות של הורכם כלפיכם? כיצד אתם מקבלים ומתייחסים לדאגות אלה?

סיכום

פתחנו בקריאת הסיפור על בתו של רבן גמליאל, ומלבד ההיבט החינוכי החשוב שעולה ממנו, פגשנו בשיח ביניהם. הבת רוצה להבין את אביה ואת פשר תפילתו שנראית לה תמוהה. היא לא מותירה את השאלות בתוכה אלא חותרת לשיח עם אביה ולברור גלוי.

השיח בין ההורים לילדים וההבנה שרוב ההורים רוצים תמיד את הטוב ביותר עבור ילדיהם מחזקים משני היבטים:

- א. הם נוסכים יציבות בחיי הילד – הוא יודע שיש אדם שתמיד ירצה בטובתו. אומנם ייתכן שבמקרים מסוימים הילד איננו מצליח לעמוד על אותה 'טובה', אבל ברור לו שהיא עומדת לנגד עיני ההורה.
- ב. הם יוצרים מרחב בטוח לילד – שבו יוכל לשתף ברגשותיו.
- ג. המנחה יסכם את התחושות השונות שהועלו בשלב השלישי ויתן תוקף למגוון, ואף לכך שדאגות מביעות אכפתיות – אך המינון והכוון הינם נושאים לדיון בין המתבגר להוריו, ואם יש צורך אף ניתן להסתייע באיש מקצוע.

פעילות שלישית: תמיד איתך

אוכלוסיית היעד: כיתות י"א-י"ב | מספר המשתתפים המומלץ: 30 | זמן: שיעור אחד
ציוד נדרש: מחשב, מקרן, מסך ורמקולים; מחשבים לתלמידים; משל מודפס.

רציונל

היכולת להתבונן בדברים בעין טובה היא כלי עוצמתי המסייע להתמודדות עם האתגרים שהחיים מזמנים. אדם שמצליח לפתח מבט כזה על כל הקורה לו ובסביבתו, הוא אדם שהשמחה והנחת הן מנת חלקו. בשיעור ננסה לפתח בעצמנו את יכולת ההתבוננות הזאת ונדגיש את אהבת הבורא שמיטיב תמיד לברואו ואת אהבת ההורים שיעשו הכול למען ילדיהם. שתי אהבות אלו, המלוות בנתינה אינסופית, מפתחות באדם התבוננות אופטימית בחיים ומציידות אותו בחוסן ומוגנות שיעזרו לו להתמודד עם אתגרי חייו.
הערה: יש לקיים שיעור זה רק לאחר היכרות מעמיקה עם התלמידים והרקע שלהם. ישנן משפחות בהן הרקע מורכב מידי והתלמיד לא יכול לכתוב על חוויות טובות ומיטבנות בחיק משפחתו. על המורה להיות רגיש למצבים אלה.

מטרות

1. פיתוח "עין טובה" – התבוננות מתוך הכרת הטוב בחיים בכלל ובהורים בפרט;
2. הקניית כלי להתבוננות עומק בחיים – כתיבה (התלמידים יתנסו בכתיבת יומן רשת, בלוג).

מהלך ההפעלה שלב ראשון

נצפה בקטע מתוך הסרט "מלך האריות" – הקטע שבו מופאסה מציל את סימבה (אפשר למצוא את הקטע במרשתת).

שאלות לדיון

← איזו חוויה עורר בכם הסרט?

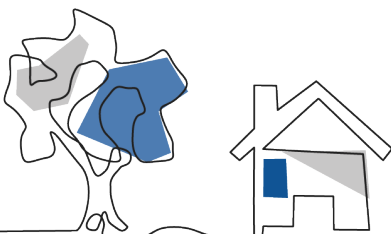
← מה לדעתכם המסר המרכזי שהיוצר ביקש להעביר לנו באמצעות הסרט?

בקטע מן הסרט שבו צפינו אנו רואים אהבה של אב לבנו, שגם "המוות לא מפריד ביניהם". ובאמת יש משהו באהבת ההורה לילדיו החוצה את המציאות ואוחז בנצח, באינסופיות.

שלב שני

שלב זה ייוחד להתנסות בכתיבת יומן רשת (בלוג). תלמידים יפתחו יומן רשת ויכתבו בו על (א) הקשר הייחודי בינם לבין ההורים שלהם ודבר מיוחד שלמדו מהם או (ב) סיפור משמעותי שקרה להם עם הוריהם שהם זוכרים ודבר מיוחד שלמדו ממנו.

לאחר מכן נציע להם להוסיף תמונה שלדעתם מביעה את הסיפור / את הקשר שלהם עם הוריהם. לביצוע המשימה ניעזר ב" Blogger של 'גוגל' שהוא כלי ידידותי ופשוט לתפעול.
תלמידים שירצו, יוכלו לשלוח אלינו את כתובת יומן הרשת שלהם, ואנו נקרין אותו לפני המליאה.

שלב שלישי

נקרא משל מתנא דבי אליהו רבה פרק יט אות ו

או משל למלך שיש לו בן ביתו וגידלו מיום שבא לעולם עד יום שהגיע לפרקו, והשיא לו אשה ובנה לו בית ומילא את ביתו חיטים ושעורים ופול ועדשים וכל מיני קטניות.

ולאחר שעה כשהם יושבים על השולחן המלך והבן, עמד הבן עליו מאחוריו והפילו לארץ.

אותו הבן מה יש לו עליו?

אותו הבן אין המלך מניח אותו בתוך ביתו אפילו שעה אחת.

והנמשל: האדם מקבל את כל חיותו מהקב"ה. והינה, קורה שאדם מסוים משתמש באותם כוחות החיים שקיבל כדי לחטוא, ובעשותו כן הוא מחליש לכאורה את אור ה' בעולם. כשזה קורה, הוא מאבד את מקומו בבית. ה"בית" של הקב"ה כבר לא משמש עבורו מחסה: "אין המלך מניח אותו בתוך ביתו" – המנוחה, שלידתה בהישענות על הקב"ה, ניטלת ממנו.

נסביר שהעיקרון שעליו מבוסס המדרש נוגע לנושא שלנו: ההורים בדרך כלל מרעיפים עלינו ודואגים למחסורנו, וכיוון שהדברים נעשים דרך קבע, הם הופכים להיות מובנים מאליהם לכאורה. לעיתים גם אנחנו שוכחים מאין באנו ואת כל מה שהבית מסמל בעבורנו. אנו עלולים לחטוא כלפי המיטיבים לנו, אבל לא רק כלפיהם אלא גם כלפי עצמנו, כי החטא גורם לנו לאבד חלק מהיסודות שלנו, שהם המשענת שלנו וגורם היציבות בחיינו.

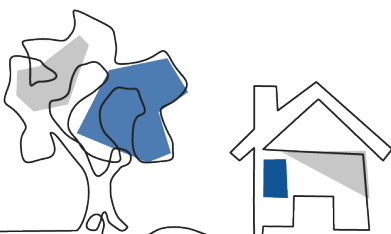
← נבקש מהתלמידים לחשוב אם ישנם מצבים בחייהם בהם יחסי המלך ובנו משקפים את יחסיהם עם הוריהם. נשאל מה גורם לכך? מהן התוצאות של יחסים כאלה? ומה יכול למנוע חיכוכים כאלה?

← נציע לתלמידים להמשיך ולכתוב בבלוג גם אחרי הפעילות. נציע להם לכתוב בו את כל הדברים הטובים, הסיפורים והאירועים שלא פעם נראים לנו מובנים מאליהם. העלאת הדברים על הכתב גורמת לנו להשקיע בהם מחשבה נוספת ולמצוא בהם משמעויות והשתמעויות חדשות.

סיכום

פתחנו בצפייה בקטע מתוך סרט ובו ראינו את מסירות האב לבנו: הוא לא היה מוכן לוותר עליו גם ברגעים הקשים ביותר - עד החידלון. לאחר מכן התנסו בכתיבת בלוג, והכתיבה תרמה להיכרות טובה יותר שלנו עם ההורים שלנו ולהבנת תרומתם וההשקעה שלהם בנו ובחיינו.

מתוך המשל ממדרש תנא דבי אליהו רבה למדנו על טיבו של הקשר בין ההורים לילדיהם - הוא דומה לקשר שבין האדם לקב"ה: בשני המקרים, הכרת הטוב תורמת לביטחון ולשמחה, אבל אם האדם הבן אינו מכיר טובה למיטיבו, הוא עלול לנתק את הקשר ולהיות מורחק מן הטובה ולערער את הביטחון בחייו.

פעילות רביעית: אני רוצה את אימא

אוכלוסיית היעד: כיתות ט'–י"ב | מספר המשתתפים המומלץ: 30 | זמן: שיעור אחד
ציוד נדרש: מחשב, מקרן, מסך ורמקולים.

רציונל

ההורים, באופן טבעי ובמרבית המקרים, הם מוקד של ביטחון עבור האדם, ובין השאר הדבר נובע מן הידיעה שהם תמיד ירצו את הטוב ביותר עבורו. פעילות זו מטרתה לעורר בנו מודעות למקור תחושת הביטחון הזאת – הידיעה שיש מי שדואג לנו, ובכל מעשה שנעשה יש לנו 'גב' התומך בנו מאחור (בשגרה וגם בעיתות משבר). העלאת הנושא למודעות תאפשר לתלמידים לראות בבני המשפחה מוקד כוח שכדאי לפנות אליו ולהסתייע בו (בשיח אמיתי או בבקשה מפורשת) בפתרון קשיים.

הערה: אין לקיים שיעור זה ללא היכרות מעמיקה עם הרקע של התלמידים בכיתה. אם יש תלמידים עם רקע מורכב או קשה (המיוחד יתמות), יש להימנע משיעור זה בפורום הכיתתי. ניתן להיוועץ ביועצ/ת בית הספר.

מטרות

1. פיתוח ההבנה שרבים מאיתנו מתקשים להישען על הזולת בזמן נפילה;
2. פיתוח ההבנה שבשעת קושי ואתגר, לעיתים קרובות, האנשים שים שאנו פונים אליהם לעזרה הם בני משפחתנו;
3. הכרת הטוב – ההבנה שהידיעה שההורים ובני המשפחה דואגים לנו תמיד ורוצים בטובתנו, היא מתנה גדולה שמעניקה לנו יציבות.

מהלך ההפעלה

שלב ראשון

לסמוך על האחר: נבקש משני מתנדבים לעמוד בפניה אחת של הכיתה. כעת נבקש מאחד מהם לעצום את עיניו, ומחברו – להוביל אותו לפינה אחרת בכיתה. נחזור על הפעולה בעזרת שני מתנדבים נוספים.

שאלות לדיון (מופנות אל המתנדבים ה'מובילים')

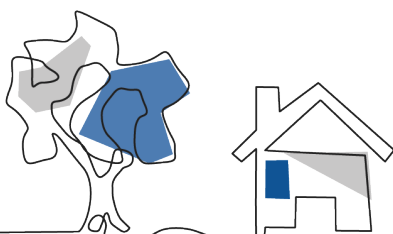
- ← האם סמכתם על החבר שהוביל אתכם כבר מהרגע הראשון?
- ← [אם הם ישיבו שהיו בהם חששות] מה גרם לכם לחוש חוסר ביטחון ולא לסמוך עליו ב-100%?

שאלת סקר (לכלל המשתתפים, בעזרת היישומון מנטימטר [Mentimeter])

- ← ברגעי משבר, על מי אני סומך יותר מכולם: משפחה/חברים/מורים?

סביר להניח שרוב התלמידים יבחרו במשפחה, וגם אם לא, נפתח עימים בדיון על הבחירה שלהם (בכל מקרה יהיה הדבר לברכה שיראו שיש מגוון מקורות חוסן).

- ← מדוע אתם סומכים דווקא על אנשים אלה? שתפו בדוגמאות לאירועים או לתחומים בהם נעזרתם בדמויות אלה, או להבדיל, נכוותם כתוצאה מהישענות על גורמים אחרים.

שלב שני

נקרא קטע מתוך הספר **בשפירר חביון** מאת הרב חיים סבתו, שבו מוזכר חיפוש אחר אָם.²

שאלה לדיון

- ← מדוע הילד (בסיפור מדובר בילד בן 14) מוכן לערער את עולמו, לצאת לחו"ל ובלבד שאימו תהיה איתו?
 - ← מה אתם מרגישים וחושבים על הקטע אותו קראנו?
- מהקטע עולה כי ההורים מציעים לנו הגנה ומהות שאנו מרגישים שנוכל להישען עליה ולהיתמך בה – זוהי בעצם ההגנה שג'קי מחפש ומעוניין בה.

שלב שלישי

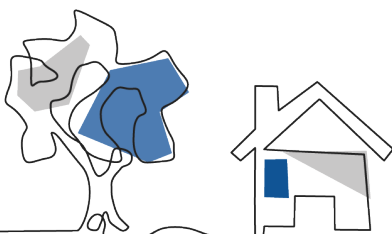
- ← בחרו באמצעי אומנותי, וצרו תוצר שישקף את האמון והביטחון שבין המתבגר להוריו.
- לאחר היצירה יתקיים סבב חשיפה ודיון על התוצרים.

סיכום

בשיעור דנו בכוח הטמון בידיעה שאנו יכולים לסמוך על המשפחה בכלל ועל ההורים בפרט. בתחילת השיעור התנסו בצורך לסמוך על בני אדם בכלל, וביקשנו לחדד איזו היא הקבוצה שנסמך עליה יותר מכול, ונרצה שתהיה לצידנו ברגע משבר.

חידדנו את מהות הצורך שלנו בקשר עם ההורים מתוך מקרה שבו ההורה איננו נוכח, שבו ראינו עד כמה הילד ירחיק לכת כדי להשיגו, והכול מתוך הגעגוע, ההסתמכות והידיעה שהמשפחה היא שתעטוף אותו ותרצה תמיד להיטיב עימו.

2 הרב חיים סבתו, **בשפירר חביון**, תל אביב: הוצאת ידיעות אחרונות וספרי חמד, 2014, עמ' 156.

הבית - דיור מגן

המשפחה בעמוד חוסן

פעילות ראשונה: תופסים קו - תופסים כיוון

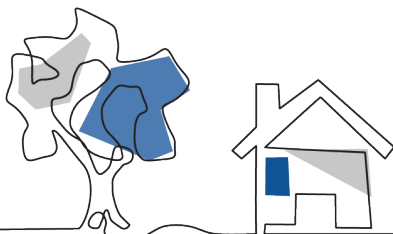
נספח

מושגים הקשורים למשפחה/לבית

1. אבינו שבשמיים	13. בית המשפט	25. בן מצווה
2. אם בית	14. בית המקדש	26. בני ישראל
3. אח חורג	15. בית כנסת	27. בת זוג
4. אחות מוסמכת	16. בית מזוזה	28. בת מצווה
5. אחים לנשק	17. בית ספר	29. בת משפחה
6. אילן יוחסין	18. בית קפה	30. משפחות מילים
7. אימא אדמה	19. בית שאן	31. משפחת הזוחלים
8. אספת הורים	20. בית שמש	32. קרובת משפחה
9. בית אבות	21. בן בית	33. קשר דם
10. בית האבל	22. בן בכור	34. רפואת משפחה
11. בית האסורים	23. בן זוג	35. שערות סבתא
12. בית החלומות	24. בן זקונים	36. תרופות סבתא

ניבים הקשורים בבית/במשפחה

1. ביתי הוא מבצרי.
2. טוב שכן קרוב מאח רחוק.
3. התפוח לא נופל רחוק מהעץ.
4. אין לו אח ורע.
5. דם זה לא מים.
6. זה קורה במשפחות הכי טובות.
7. אב בחוכמה ורך בשנים.

פעילות שנייה: תמיד את הטוב ביותר

לפניכם חלק מן המדרש המופיע בבראשית רבה, פרשה כו, דרשה ד. המדרש מביא שיחה בין רבן גמליאל לבתו. קראו את המדרש ושערו את המשך השיחה ביניהם.

בראשית רבה, פרשה כו, דרשה ד

רבן גמליאל אסיב ברתיה אמרה ליה: אבא, צלי עלי!
אמר לה: לא יהי לך מחזורי.
להכא ילדה בן זכר, אמרה ליה: אבא, צלי עלי!
אמר לה: לא ישלה ווי מפומך.
אמרה לו: אבא, שתי שמחות שבאו לי אתה מקללני!?

.....

[תרגום חופשי:]

רבן גמליאל השיא את בתו. ביקשה ממנו שיתפלל עליה.
אמר לה: "שלא תחזורי".
לאחר מכן ילדה בן זכר וביקשה ממנו: "אבא, התפלל עליי!"
אמר לה: "שלא תיפסק קריאת 'אוי' מפידך".
אמרה לו: "שתי שמחות באו לי ואתה מקללני!?"

.....

